

RĪGAS ZOLITŪDES ĢIMNĀZIJA

Ruses iela 22, Rīga, LV-1029, tālrunis 67405913

e-pasts rzolg@riga.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

06.09.2023.

Nr. GZO-23-7-nts

Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas noteikumi par elektrodrošību

Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 22. augusta noteikumu Nr. 474 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” IV nodaļu 17.2. apakšpunktu, ar Darba aizsardzību likumu, Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumiem Nr.749 “Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”.

I. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka prasības, kas obligāti jāievēro visiem Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas (turpmāk tekstā – Ģimnāzija) skolēniem un darbiniekiem.
2. Par skolēnu iepazīstināšanu ar šiem noteikumiem atbild klases audzinātāji, dabaszinību, fizikas skolotāji.

II. Iespējamie bīstamie un kaitīgie darba vides riska faktori:

3. Elektriskās strāvas iedarbība, elektriskās strāvas trieciens, elektrošoks, pieskaroties strāvu vadošām daļām, kas atrodas zem sprieguma – traumēšanās iespēja.
 - 3.1. elektrotrauma, jo strāva ejot caur cilvēka ķermeni, iedarbojas uz to ķīmiski, bioloģiski un termiski;
 - 3.2. elektriskās strāvas trieciens, kas var izraisīt samaņas zudumu, elpošanas centru paralīzi, nervu sistēmas traucējumus;
 - 3.3. elektrotraumu gadījumā var tikt bojāta āda, muskuļaudi, asinsvadi, nervu šķiedras, var iegūt apdegumus u.c.
4. Nepietiekams darba vietas apgaismojums – redzes sasprindzinājums, kas var radīt redzes bojājumu.
5. Darba vietas pielūžņojums – paklupšana, aizķeršanās, kas var radīt traumēšanās iespēju.
6. Bojātu instrumentu un darba rīku lietošana – traumas iespējamība.
7. Nepareizu darba paņēmienu un metožu lietošana, tehnoloģijai paredzētu instrumentu un ierīču aizstāšana ar nepiemērotiem darba rīkiem vai priekšmetiem – traumēšanās iespēja.
8. Termotraumu iespējamība, pieskaroties karstām metāliskām virsmām.

9. Augsta temperatūra un izdalošās gāzes ugunsgrēka gadījumā.
10. Eksploatējot elektroierīces iespējams pastiprināts, pārsniedzot pieļaujamo līmeni, troksnis, putekļu daudzums.
11. Strāvu vadošas grīdas (metāla, zemes, dzelsbetona, flīžu, ķieģeļu).
12. Nepietiekams vai pārmērīgs gaisa mitrums darba vietā.
13. Darbinieka fiziskas pārslodzes, veselības stāvoklis, alkoholiskais vai narkotiskais reibums.

III. Aizsardzības līdzekļi

14. Apgaismojums darba vietā - normālu darba apstākļu nodrošināšanai.
15. Ventilācija darba vietā.
16. Elektrificēto mehanizēto darba rīku, aparātu un to pievadu izolācija no strāvas noplūdes un zemējums.
17. Darbos, kur nepieciešama elektrotehniskā personāla līdzdalība - instrumentu ar dielektriskiem rokturiem lietošana, dielektriskie cimdi, dielektriskie paklāji, kokvilnas apģērbs, dzirdes aizsardzības līdzekļi, respirators, aizsargbrilles.

IV. Elektrodrošības prasības ģimnāzijā un tās teritorijā

18. Elektriskās ierīces drīkst pieslēgt strāvas avotam, izmantojot tikai nebojātus savienojumus.
19. Pieslēgt papildus energolietotājus vai elektroierīces drīkst tikai speciāli sagatavotās personas.
20. Ja ir konstatēts vadu pārrāvums, elektroierīces, vadu, rozešu vai slēdžu bojājums, ir nekavējoties jāpaziņo direktora vietniekam administratīvi saimnieciskā darbā vai Ģimnāzijas direktoram.
21. Ģimnāzijā un tās teritorijā skolēniem un darbiniekiem ir aizliegts:
 - 21.1. lietot vai izmantot bojātas elektriskās ierīces, slēdžus, rozetes, vadus, skrūvgriežus, plakanknaibles un tml. (*plīsis korpuss, bojāta izolācija, redzami kaili vadi*);
 - 21.2. veikt jebkura veida remontdarbus bez direktora atļaujas un ja darbiniekam nav piešķirta atbilstoša kvalifikācija, kura dod tiesības to darīt;
 - 21.3. atvērt elektrosadaļas skapja, elektrotransformatora durvis;
 - 21.4. ievietot rozetēs nestandarta kontaktdakšas, svešķermeņus.
 - 21.5. elektroizdegšanās gadījumā *kategoriski aizliegts* dzēst uguni ar ūdeni, jāizmanto smiltis.
 - 21.6. Aizliegts uzsākt jebkādu apskates vai remontdarbus, pieskarties strāvu vadošām daļām.
22. Pasākumi, ka ir jāveic skolēniem un Ģimnāzijas darbiniekiem, lai izvairītos no elektrotraumām:
 - 22.1. Visi ar elektrību saistītie darbi skolēniem jāveic skolotāja uzraudzībā.
 - 22.2. Ja konstatēti kādi elektrisko ierīču, slēdžu, rozešu, vadu bojājumi, nekavējoties jāziņo skolotājam.
 - 22.3. Neaiztikt mitrām un slapjām rokām elektriskās ierīces, slēdžus, rozetes, vadus.
 - 22.4. Ja jūtama elektrovadu izolācijas deguma smaka, nekavējoties jāziņo par notiekošo skolotājam.
 - 22.5. Netuvoties uz zemes guļošiem elektrības vadiem, neaiztikt tos. Par esošo situāciju jāziņo pieaugušajam cilvēkam.

- 22.6. Beidzot lietot elektroierīci, vispirms to izslēdz, pēc tam pieturot kontaktligzdu, izņem kontaktdakšu. Nedrīkst ņemt ārā kontaktdakšu, raujot to aiz vada.
 - 22.7. Jāievēro elektrodrošības noteikumi fizikas, ķīmijas, mājturības kabinetos, datorklasē.
 - 22.8. Pēdējam aizejot no telpas, izslēgt gaismu.
23. Ja cilvēks ir guvis elektrotraumu, skolēniem nekavējoties jāziņo pieaugušajam.

V. Darba aizsardzības prasības darbu beidzot

- 24. Pārbaudīt vai nav atstātas ieslēgtas elektroierīces (elektrokrāsnis, ūdens sildītāji, tējkannas vai kāds cits aparāts), kurām pēc tehnoloģijas nav jādarbojas dežūras režīmā.
- 25. Novākt visus atkritumus un degtspējīgos materiālus.
- 26. Aizvērt logus, izslēgt ventilāciju, apgaismojumu un aizejot aizslēgt durvis.

VI. Pedagoģiskā un tehniska personāla rīcība ārkārtas situācijās

- 27. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot vadītājam, kā arī veikt pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nav iespējams nodzēst pašu spēkiem, izsaukt ugunsdzēsēju brigādi, nosaucot ugunsgrēka vietas adresi un savu vārdu, uzvārdu, telefona numuru.
- 28. Rodoties bīstamībai, kura var izsaukt nelaimes gadījumu, darbu nekavējoties pārtraukt un brīdināt citus tuvumā strādājošos.
- 29. Traumas vai nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību un/vai izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, uzrādot nelaimes gadījuma precīzu adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.
- 30. Par darba laikā iegūtajām traumām nekavējoties ziņot vadītājam.
- 31. Notikuma vietā saglabāt pēc avārijas vai nelaimes gadījuma izveidojušos situāciju. To izmainīt drīkst tikai gadījumā, ja tas saistīts ar palīdzības sniegšanu, ja šāda situācija pati par sevi rada bīstamību, kā arī pēc viegliem nelaimes gadījumiem, ja tiek traucēts darbs.
- 32. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu, cietušo atbrīvojot no strāvas iedarbības. Ja cietušā pulss nav sataustāms, veikt mākslīgo elpināšanu, izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, ziņot darbu vadītājam.

VII. Darbinieka atbildība par instrukcijas noteikumu pārkāpumiem

- 33. Personas, kuras pārkāpušas šīs instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām, var tikt sauktas pie disciplinārās, civiltiesiskās vai kriminālatbildības.

VIII. Iekšējās kārtības noteikumu pieņemšanas un grozīšanas kārtība

- 34. Ģimnāzijas noteikumus par elektrodrošību un to grozījumus ar rīkojumu izdod direktors.
- 35. Ar šo noteikumu spēkā stāšanos atzīt par spēku zaudējušiem 17.02.2017. noteikumus Nr.GZO-17-4-nts par elektrodrošību.